

Warszawa, 22 kwietnia 2022 r.

PROTOKÓŁ

z V posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego

Piąte posiedzenie Polskiej Rady Języka Migowego trzeciej kadencji odbyło się w dniu 22 kwietnia 2022 r. o godz. 11:00 w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, w Warszawie.

Zgodnie z listą obecności, stanowiącą zał. nr 1 do protokołu, w posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie Rady:

- Maria Skarżyńska (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji),
 - Aleksandra Rusin-Batko (Ministerstwo Sprawiedliwości),
 - Marzena Machałek (Ministerstwo Edukacji i Nauki) – w zastępstwie Pani Joanna Kosińska-Popiel,
 - Adam Pietrasiewicz (Cyfryzacja Kancelarii Prezesa Rady Ministrów),
 - dr Małgorzata Czajkowska-Kisil (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
 - Małgorzata Talipska (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
 - Grzegorz Kozłowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących) wraz z przewodnikiem,
 - Michał Garncarek (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
 - Bartosz Marganiec (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- oraz:

- Pani Ewa Dąbrowska – główny specjalista w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- dr Magdalena Dunaj – Koordynator projektu w Polskim Związku Głuchych Oddział Łódzki,
- Adrian Włodarczyk – Koordynator Dostępności w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Swoją nieobecność na posiedzeniu Polskiej Rady Języka Migowego usprawiedliwiła drogą elektroniczną Pani Marta Abramczyk, Pani Zuzanna Szymańska, Pani Anna Sacha oraz Pani Ewa Murawska.

Posiedzenie na język migowy tłumaczyły Pani Elżbieta Żurawska i Pani Julia Kulig.

Ustalono następujący porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia;

2. Dyskusja o Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego;
3. Sprawy różne;
4. Zakończenie obrad

Wszystkie osoby obecne na posiedzeniu podpisały listę obecności.

Ad. 1.

Pani Przewodnicząca powitała wszystkich zebranych członków na V posiedzeniu Polskiej Rady Języka Migowego. W obradach uczestniczyło 8 członków Rady, w tym jedna osoba w zastępstwie bez prawa głosu. W związku z powyższym quorum nie zostało spełnione dlatego na posiedzeniu nie podejmowano żadnych uchwał.

Ad. 2.

W dalszej kolejności Pani Przewodnicząca oddała głos Pani dr Magdalenie Dunaj, która przedstawiła kwestie dotyczące Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Swoje wystąpienie Pani Dunaj rozpoczęła od prezentacji. Na początku zwróciła uwagę, że w islandzkiej ustawie o języku migowym głusi są mniejszością językową, a nie osobami z niepełnosprawnościami. W Islandii powołano centrum tłumaczy, język migowy otrzymał swój status, dzięki czemu w ustawie o języku islandzkim, oba języki mają taki sam status. Pani Dunaj wyraziła ogromną chęć, aby Polska zmierzała do rozwiązań przyjętych w krajach nordyckich. Polska uczestniczy w projekcie „Standardy edukacyjne dla polskiego języka migowego” dofinansowanym ze środków unijnych otrzymanych od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest stworzenie warunków do poprawy nauczania dla uczniów korzystających z PJM. Chcąc korzystać z PJM - nauczyciele znający ten język muszą spełniać określone wymagania potwierdzające jego znajomość. Aby tak było powinni się kształcić, czy poprzez studia wyższe – jednak nie będzie to możliwe ponieważ nie wszystkie osoby znające PJM znają język polski. Drugim wyjściem są kursy, ale i w tym przypadku zachodzi potrzeba posiadania jednolitych wytycznych, standardów. Należy tworzyć warunki do poprawy kształcenia poprzez tworzenie standardów na poszczególne poziomy nauczania języka pomagające w certyfikowaniu nauczycieli. Także w szkołach, w których są nauczyciele wspomagający nie ma wymogów by ich wiedza odpowiadała ustalonym regulacjom bo takich po prostu nie ma. Pani Dunaj wykorzystując prezentację przedstawiła swoje propozycje, z prośbą o poparcie rady. Przedstawionymi rozwiązaniami było m.in. uszczegółowienie wymagań dla kursów PJM dofinansowanych ze środków

PFRON, sprecyzowanie poziomów biegłości dla różnych grup zawodowych, które pracują z osobami niesłyszącymi, opracowanie wymagań dla egzaminów potwierdzających znajomość PJM, opracowanie podstawy językowej dla przedmiotu PJM.

Na chwilę obecną zostały stworzone standardy w projekcie określające co potrafi językowo zrobić osoba na danym poziomie. W ramach Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) powstał przewodnik po zasadach oceniania oraz kurs e-lerningowy przybliżający istotę sprawy w podejściu do oceniania. Dominującym podejściem w nauczaniu jest podejście zadaniowe. Zostały stworzone wskaźniki biegłości językowej, które znajdują się w kilku obszarach tj. rozumienie (odbiór), produkcja (interakcja, mediacja). Są także komunikacyjne kompetencje językowe, scharakteryzowane jako kompetencje lingwistyczne czyli np. zakres słownictwa, socjolingwistyczne, pragmatyczne. Jednym ze wskaźników biegłości językowej jest ocenianie charakteryzujące się zupełnie innymi cechami niż standardowe ocenianie znane ze szkoły. Istotną rzeczą w ESOKJ jest informacja zwrotna, którą można otrzymać na dwa sposoby: pierwszy poprzez wejście w świat głuchych z pomocą bliskiej osobę, która jest w otoczeniu lub poprzez lektoraty. Kursy PJM są bardzo ważne stąd informacja zwrotna pełni tu istotną funkcję. Kursy języka migowego kończą się profesjonalnym testem, do którego przygotowania służą już stworzone deskryptory i te, które dopiero powstaną. Po zakończeniu prezentacji opisującej co zostało zrobione w ramach projektu dr Dunaj poprosiła, aby rada wydała swoją opinię nt. opracowanych materiałów. Wyraziła przekonanie, że jeśli byłaby to pozytywna opinia - przyczyniłaby się ona wtedy do kontynuowania procesu, by stworzyć kolejne deskryptory dla PJM stanowiące komplet dla całego procesu certyfikacji. Po wystąpieniu głos zabrała Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil, która powiedziała, że rozpoczęcie procesu nauki języka migowego powinno rozpocząć się już w szkole by uczniowie mogli się tam uczyć swojego języka. Dlatego obecnie trwa dyskryminacja edukacyjna PJM. Aby proces edukacyjny się powiódł najpierw trzeba by było wywalczyć program nauczania języka migowego w szkołach, który jest czymś innym niż zostało to przedstawione w prezentacji. Należy tu podkreślić, że inaczej uczy się dzieci języka migowego jako języka obcego, a inaczej jako pierwszego, który jest pierwszym językiem dla dzieci niesłyszących uczących się w swoich szkołach. Następnie głos w dyskusji zabrał Pan Adam Pietrasiewicz, który zwrócił uwagę na dwie kwestie: pierwsza – niezbędna jest konsultacja z Ministerstwem Edukacji i Nauki (MEN) w przedmiocie dyskusji. Druga bardziej proceduralna – przekazanie materiałów przygotowanych w ramach projektu specjalistom, którzy nie realizowali tego projektu. Dokumentację projektową powinni ocenić także specjaliści językoznawcy pod kątem prawidłowości. Pani Dunaj odpowiedziała

najpierw na tą drugą kwestię, iż do projektu zostały zaproszone osoby, które są w stanie to zrobić. Jeśli byłby to wymóg formalny, aby opracowane dokumenty musiałyby być ocenione przez innych specjalistów zajmujących się w Polsce ESOKJ to nie będzie to problemem. Pani Dunaj przedstawiła swoje bezskuteczne działania i brak efektów w kontakcie z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Pani Przewodnicząca podkreśliła, że już nadszedł czas aby Ministerstwo korzystało z materiałów opracowanych w ramach projektu. Podkreślając niezadowalającą współpracę z MEN w nawiązaniu do tej kwestii Pani dr Czajkowska-Kisil zwróciła uwagę, że już w 2004 r. Unia Europejska zleciła stworzenie raportu nt. stanu edukacji językowej w każdym z krajów unijnych. Każdy kraj był zobligowany do przygotowania takiego raportu. Jednak same raporty okazały się niezadowalające i UE wysłała do każdego kraju członkowskiego Komisję Międzynarodową, której zadaniem było zweryfikowanie raportu. W Polsce pierwszą zweryfikowaną szkołą był Instytut Głuchoniemych.

Na koniec Pani Przewodnicząca poprosiła członków Rady, aby przesyłali do 13 maja br. drogą elektroniczną swoje uwagi odnośnie zaprezentowanych materiałów dotyczących Europejski System Opisu Kształcenia Językowego. Następnie Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil oraz Pan Michał Garncarek zostali poproszeni o przygotowanie projektu uchwały do 20 maja br.

Ad. 3.

Brak spraw różnych.

Ad. 4

Po omówieniu wszystkich kwestii Pani Przewodnicząca zakończyła posiedzenie.

Protokolant

Przewodniczący Rady

